

Larmē de purificatōe sensuū iterioꝝ

maiores expiri delectatōes sensuales q̄s p̄
m̄. Cōiecturem̄ ex ista similitudine q̄ p̄hi v̄l
theologi l̄rati vigēt i visu z auditu sp̄iali
b̄. s̄z euenit mltis q̄ tribz alijs careāt sensu
b̄. v̄l ipeditos / vel obtusos p̄sus habent
Prouenit ecōtra d̄ simplicibz ill̄ratis q̄ ve
lut ceci z surdi sunt ad p̄hic scholastice p̄ce
ptōem q̄ ceterz sensibz vigēt i sp̄ialiū olfa
ctu gustu z tactu. Null̄ ḡ mirabit̄ ista p̄si
derans si simplices ill̄rati ceci z surdi nisi
q̄ntum fides insonat / oblectant̄ i deo quē
desiderādo z amādo olfaciūt gustāt z am
plexādo tāgūt. Habētes p̄ vite puritatē z
simplicitatē sensus istos purgatos atqz re
formatos / dū i alijs male viuētibz penit̄
stupidi sunt. nec p̄cipiūt ea q̄ de diuinis sua
uiter redolēt sapiūt z mulcēt. q̄uis videāt
z audiāt. Exemplū silē de canibz venaticz
respectu nō venaticoz possz induci. ¶ Re
ducit̄ insup̄ isti q̄nqz sensus ad duos oculo
los. q̄ sunt intellect̄ et volūtas cognitiōis
scz z amoris. Uisus eī et audit̄ p̄ approp
atōem magis spectāt ad intelligentiā. cete
ri tres ad affectū v̄l amorē.

Consideratio. xii.

z Tant sil̄ affectual̄ cognitō theolo
gie mystice / z alter mod̄ p̄tēplari
onis q̄ dicit̄ pure z liq̄de vitas̄ di
uine. Sunt diuersi tractatores de v̄traqz
p̄tēplatōe z varie q̄libet figurat̄. Affectua
lis i maria sedente z i sp̄osa q̄ delicijs afflu
it innixa talit̄ sup̄ dilectū suū. Intellectual̄
p̄o in isrl̄ z rachel. et in sp̄osa ascēdēte sicut
auroz luna et sol. ¶ Sed optz q̄ intelligē
tia ferat̄ i deū sine hic z nūc. h̄ est sine cōti
nuo et tpe. z ita sine p̄mixtiōe fantasmātū.
Hoc p̄o tante difficultatis eē dicit̄ Auḡ.
p̄sonans platonī z seq̄cibz q̄ nō nisi in ra
ptu q̄dā more choruscātōis possit̄ sincera
vitas̄ hec cognosci. etiam a paucis z raro.
Quēadmodū nō ita senserūt de theologia
mystica affectuali / q̄ eā assequibile tradūt.
¶ Possibilitatē deniqz cōsideratiōis huī
suadent ea q̄ in paulo facta sunt z in beatif
p̄plebunt̄. Sed amplior̄ p̄secutio non est
opusculo p̄sentī nec̄aria n̄c̄ sue possibil̄ bre
uitati. ¶ Deniqz distribuit̄ ynicuiqz dē my
steria sua put̄vult. qui hodierna solēnitare
ascēdens in altū dedit̄ dona hoibz. In cui
us cōmemoratiōe solēnitatis hec scripta
sunt Lugduni ad elucidatōem scholasti
cam mystice theologie p̄sistent̄ i amore p̄

Johem de Berson cancellariū parisiē.
Anno. D. cccc. xliij. prima Junij

Consciū est anim̄ me / expientia testis.
Mystica q̄ retuli dogmata vera scio
Non tū idcirco scio me fore glorificandū
Spes mea crux christi Gratia nō opera.

Larmen de purifi

catione sensuū interiorum

Gaudia queris	Lor tibi frustra
Sensibus herens	Infatuatis
Larnis amore	Tactus z auri
Naris odora	Uis oculorum
Lingua saporā	Hi tibi sensus
Quinqz dati sunt	Spirituales
Duos hebetavit	Horbidus intro
Corporis humor	Horridus / asper
Fedus / et ater	Spurcus / amar̄ /
Uis reparatur	Contere tete /
Horius humor	Ore vomenti
Prodeat extra	Jam minus egri
Delicia carpent	Gaudia sensus
Obijciet se	Tunc deus vltro
Omnia fiet	Omnibus vnus
Aure melodus	Ore saporus
Lux oculorū	Dauriet eius
Naris odorem	Tactus in ima
Suauiter ibit	Pectet vtrinqz
Spūs vnus	Lorqz deumqz
Influa tanta est	Uis in amore
Si tamen assit	Gratia formans
Taliter acto	Desipit omnis
Larneus act̄.	Finis

Opusculū epistola

re magri Johis d̄ Berson cācellariū p̄ficiē.
d̄ religiōis p̄fectōe et moderamie ad gul
hermū minādi q̄ndā medicū dñi cardina
lis Saluciaz. tūc aut̄ monachū domus
maioris carthusie.

Ratio vobis z par i xpo ihu
Utriqz dicitis mihi p̄ siliv
dinē. Medice cura teipm.
Itaqz q̄ aliū doces (ait apo
stol̄) cur teipm nō instruis?

Sz r̄ndebit p̄ me sapiēt̄ iussio. Honora i
q̄t medicū. Et itez. Da locū medico. Rō ē
qz disciplina medici exaltabit caput eius.
Nam que p̄t̄ in medico disciplina iueni
ri melior q̄s vt relicta seculi pompa / relicta
arte sua. relicto demum seip̄o quod maius

De religionis perfectione

multis religionē p̄fētibus. qui imperfectos se esse cognoscunt aut valde desipiunt. Ex quo fundat̄ p̄n̄r doctores excellētiā platoꝝ sup̄ religiosos. q̄ stat̄ platoꝝ est p̄fectōis exerce. ali' acq̄rēde. q̄ vocat̄ aliūde status lu gentiū seu penitentiū. De curatis & q̄ sunt sc̄di ordinis succedētes discipul' sicut ap̄ stol' ep̄i. volūt aliq̄ dicere q̄ nō habēt statū cū nō sint iuramēto v̄l voto astricti. Sed q̄cqd̄ sit de h̄z de noīe status p̄stat curatos esse in ḡdu et ordie p̄fectōis nedū acq̄rendē sed exerce p̄ actus hierarchicos. q̄ sūt purgare subditos illuminare & p̄ficere/magis q̄ religiosi inq̄ntū religiosi. Qd̄ addit̄ qm̄ aliūde p̄nt monachis tales hierarchici act' p̄petere/dū ip̄is a sup̄iore legitime cōmittunt̄. Br̄adis est hec platoꝝ tā maior q̄ minor p̄cellētia. magni q̄z meriti si statū p̄pensant opibz. Sin autē p̄grauat eos titul' iste dignitat' n̄ subleuat n̄ honorat.

Consideratio quinta

Eligio facticia tanto debz dici p̄fectior/q̄nto ad dilectōem dei & charitatis augmētū p̄m̄i' appropi quat. Cōsistit enī in dilectōe dei & charitate religio xp̄iana. & fm̄ mensurā ei' ē quāritas ei' i merito & p̄n̄r i p̄mio. Ac p̄inde religioes q̄ directe et medijs idoneis disponūt ad p̄tēplatiuā vitā sunt dicēde p̄fectiores. aut forte meli' appellari p̄nt schole q̄ dā & instra p̄fectōis put loq̄t Cassianus. Hō enī videt̄ p̄ns /si stat' aliq̄s sit p̄fectōnis acq̄rēde/q̄ p̄p̄tea sit stat' p̄fectōis simpliciter appellādus. Neq̄z dicentes h̄z detrahūt religiosi. s̄ i hūilitatis v̄itate & securitate se tenēt. dū nō arrogāt sibi qd̄ n̄ sūt. addentes piculū piclo. dū rursus non negāt posse aliq̄s extra statū p̄fectōis inueniri valde p̄fectos. Sic ecōtra p̄hdolor p̄fectōis p̄fessio v̄l stat' mltos patit̄ ip̄fectos. Notū siq̄dem est qd̄ Aug. se in hac re testatur inuenisse.

Consideratio sexta

Eligio p̄stituta ad vitā p̄tēplatiuā/debet p̄sequenter aptare oēs p̄stitutiones suas & obf̄uatōes ad eundem finē cōmodi' asseq̄ndū. Finis autēz dat & imponit necessitatē medijs q̄ sūt ad finē. & fm̄ exigentiā finis deberēt cetera moderari. Inde est q̄ rerū exitus et fines p̄uideria metit̄. Propterea finis est causa cau

sarum. Est insup̄ finis principū in moralibus. sicut in speculabilibus principia demonstrationū. Est rursus prima in intentione. q̄suis in executōe et assecutōe fit vltima. Est demū forma moralium actuum/quoniam sicut forma materialis dat esse materie dispositae. Ita et finis legis q̄ est dilectio/dat formale existentia actibus debite circūstantionatis. Circūstantie nimirū sunt tāq̄ dispositiones qualitatine. quibus deficientibus aut inordinatis neq̄ intentio finis informare actū vt bon' moraliter dici possit. propterea rectitudo intentionis ad finē debet sibi p̄iungere rectitudinē mediōz ad ip̄m finē. Ac p̄inde fiet totū corp' opatōnū lucidū et rectū/aliter nō.

Consideratio vii.

Eligio cui' finis p̄ncipaliter ē cōtēplatio. seu vite cōtemplatiue exercitiū vel acquisitio/habz p̄p̄ambulis lectionē/oratōnem & meditātōnem. Cuiusmodi vident̄ esse religioes sub regula sancti Benedicti cōstitute. celebris quoq̄ carthusier religio /cui' p̄fessorē respicit p̄sens verbū. Oportet hic p̄supponere multa que de vita cōtēplatiua & actiua det̄minata sunt p̄ doctores. Que sc̄z & q̄les sunt. in quibus consistunt. in quibus differūt & cōueniūt. aut q̄liter se supponūt aut excedūt. Constat enī multas in dictis religionibus exercitatioes fieri corp̄ales i q̄b' nō p̄sistit cōtēplatio. sed aut fiūt ad mortificationes vicioꝝ /p̄sertim accidie. quomaz pessima omnium malozū doctrix est ociositas iners. Aut fiūt ad cōseruatōem virtutum moralium iam habitaz. Aut fiūt tanq̄ fruct' aliqui redūdātes ex radice p̄tēplatiōis. dū cōpletur illud. Memoria abundantie suauitatis tue eructabūt & iusticia tua exultabūt /cuz silibus innumeris. In q̄b' est ḡraz actio & vox laudis. Aut deniq̄ labor penitētiā afflictōnis intēdit̄ p̄ satisfactōe voluntaria tā p̄priorū q̄ alienozū peccatoꝝ. Et hoc valde crebrū est in ip̄is religionibus/quetamē sub vita cōtēplatiua reponunt̄. q̄suis vtiq̄ labor h̄mōi nō sit cōtēplatio sed actio. verior quādoq̄z et penaliōz q̄ aratio in campis vel nauigatio per maria. vel curatio egrotoꝝ. Sed qm̄ habet̄ rēpus ad reliquū satis ad recollectionē meditātōis/vt ip̄a trāseat in cōtēplatiōem /denotatio fit a digniori & p̄ncipaliori vt tal' vita clau

De religionis perfectione

et onerosissimū toti⁹ status sui ludibrium
Avertat hāc ciuilem mortē a seruis suis me-
dicus summus dñs n̄r iesus christ⁹ / sug-
gerēdo mediā cōsuatōi cōgrua. et p̄hibē-
do noxia. q̄ nō semp̄ eueniūt subito vel re-
p̄tē sed lente et p̄ incrementa velut impep-
tibilis ab ip̄o patiēte. Ab alijs q̄z h̄mōi tā-
ḡndi piculo si ap̄d oculos nō p̄spicaces in-
talib⁹ p̄uidēdū p̄t̄igeret p̄ artē medicine ne-
dū corp̄al⁹ s̄z et sp̄n̄alis obuicē. Agat itaq̄z
sp̄n̄alis hō vt oīa diiudicet atq̄z p̄uideat
doctrīne sapiā / que cūcta nouit anteq̄z fiat
In q̄ q̄dem sapiā seu p̄uidētia v̄igere ma-
xime maiores ī ordie necesse est. Pro quo
pleni⁹ enucleādo sint adhuc decē p̄sidera-
tōes q̄ sequunt⁹. addendo denariū denario
vt sic plati videant⁹ duo denarij ad viati-
cū lauciari.

Consideratio .xi.

Eligiōis securitas et soliditas fū-
damental⁹ / post diuinā gr̄az cōsi-
stit in discretōe et charitate p̄siden-
tiū q̄cūq̄z noīe censeāt. Presidētes nanq̄z
sunt aut eē debēt tāq̄z lex viua / moderat̄
legū mortuaz. i. cōstitutōnū. Sūt dispen-
satores mysterioz et misteriozū dei. fideles
ad deū et prudētes ad primū. Sūt p̄out
Aristo. loq̄t⁹ veri ep̄iētes. hoc ē interp̄ta-
tores legū generalīū. s̄m applicatōnes ad
casus singl̄ares. Quā p̄t̄e videt⁹ psalmi-
sta vocasse eq̄tate / vbi dicit alloq̄ndo deū
Dīa mandata tua eq̄tas. Et ita legistariū.
imo vulgaris vsus habet dicere aliqd̄ fie-
ri de bona eq̄tate. Seueritas s̄o p̄sistit in
solis generalib⁹ s̄bis leg⁹. p̄p̄tea nomināt
hoīes h̄mōi nimis verbis statutozū inni-
tētes / s̄rales / et q̄nq̄z inhūani tyrāni / duri et
crudeles. v̄tote nō attēdentes illō etiā pu-
eris inculcari. q̄ videlicet ip̄e q̄z leges cu-
piunt vt iure regāt. Et p̄mittit dogma no-
stro p̄posito satis accōmodum. cū dicitur
Iudic⁹ auxiliū sub iniq̄ legerogato. In-
quā intellige legē si ad iniq̄tatis et iniusti-
cie traducat⁹ abusum. Hinc p̄ sapiētē dici-
tur. Noli esse iust⁹ nimis. Rursus. Qui ni-
mis emūgit elicit sanguinē. Et ap̄d comi-
cū. Summū ius est summa iniusticia.

Consideratio .xii.

Eligiōis maior q̄sqs ille fuerit h̄z
diligēter inspicere vultū pecoz⁹ sui
iuxta monita sapiētis. et put̄ vtile

viderit sua interest cui libet p̄uidere. Est ita
q̄z sicut ceteroz⁹ hoīm sic et religiosoz⁹ varia
valde p̄ditio. Nam et ip̄i religiosi q̄d aliud
nisi hoīes. Aliq̄b⁹ ex eis inest feruor noui-
ci⁹ et zelus vehemēs s̄z nō s̄m sciam. q̄ si di-
mittāt suo cursui / ruunt tādē ī aliqd̄ p̄cipi-
tiū. Quā zel⁹ sine discretōe p̄cipitat. sicut di-
cretio sine zelo iacet. vt ait b̄tus Ber. Ta-
lib⁹ occurrēdū est / nec expectādū q̄ petāt
relaxatōes in ordie. s̄z inuiti etiā cogēdi sūt
illas recipe. Qui si id p̄tinaciter renuerint
peccāt q̄dem gr̄adi inobediētia. et vit̄ sp̄s
de p̄fectu futuro de eis h̄ri poterit. Quip-
pe q̄ iā sapiētēs sunt in ocul⁹ suis. iamq̄z su-
p̄ seniores suos sibi vident⁹ intelligētēs / nec
iā se putāt esse tales q̄ cōsilio indigēat ma-
iorū. Porro taliū q̄s si iā h̄ret v̄nū pedem
in celo (vt loq̄tur v̄n⁹ patrū) retrahi debe-
ret p̄ altez. q̄z cū tali v̄no sup̄bie pede claz
est ip̄m nunq̄z totū introire celū. Tēdit ad
h̄ tora ḡndis illa cōsultatio magni antho-
nij / nunq̄z nimis inculeāda / de discretōne
fuāda. quā finaliter esse dixit subiectōnem
et obediētia ad sup̄iores. Apud q̄s valet
p̄l⁹ auctoritas q̄z rōcinatio. Alioq̄n p̄de
facili fingere sibi p̄i q̄libet fāstic⁹ sine nu-
mero rōes. Nihil est enī in argumētabile.
Procedit nōnunq̄z vsq̄z adeo corp̄is inua-
litudo / cū p̄turbatōe cerebri. q̄d valde lesū
est rōis iudiciū. et si nō penitus ablatū in
nōnullis. de q̄b⁹ v̄e et pie p̄nunciat Hie-
ro. q̄ magis indigēt fomētō hypocras⁹ q̄
n̄ris monitis. Nō enī suā miseriā cogitāt.
et hinc eo piculos⁹ q̄ insensibili⁹ infirmāt
Lulpat nihilomin⁹ idēz alibi p̄ferētes vi-
gilias et ieiunia sensuū integritati. Sicut
allegat et approbat sc̄tus Tho. ratioq̄z nō
discordat. Laueat t̄n in his discipul⁹ x̄pi
ne et diffidētia q̄dā sui auxiliū studeat fieri
discipul⁹ galieni. Credat pot⁹ et speret q̄-
niā bona dispositio corp̄is donū dei est. q̄
dat illā et cōseruat q̄n vbi et quō voluerit.
Lū⁹ signū fuit ī multis manifestū / q̄ euz
summa sobrietate ī victu / et magna nudita-
te et austeritate in vestitu / cū vigilijs supra
modū / p̄spicacissimo mens acumie v̄gu-
erūt. Lū et ediuerso dicit Hiero. antiq̄ ini-
tēs p̄urbio. crasso v̄tre sensū tenuē gigni
nō posse / put̄ nōnullos aliq̄n inē cibozum
abūdantiā comprū ē cerebri p̄tiginē fanta-
sticā irrepabiliter incurrisse.

Consideratio .xiii.

2 Eligiois maior pot aliqs qui ni-
 mis habet fecundie (nec dicam? su-
 pbie) puenire. fecundia eni pferit
 ptumat nascit ex supbia. Pot in qua tales
 qnqz iuste puenire cu gtijs anqz petat eas
 Pot nihilomin? qnqz ipe expectare q euz
 iteroget pus r psulat si rigor ordis ad re-
 pus eis intolerabil? videat. Iudicet tunc
 maior fm regulā fraterne charitatis. Non
 dico fm dispositōnem pprii corpis q for-
 tassis robusta est sed p qlitate qretis / pci-
 pue si viderit q cu hūilitate nō ficta gram-
 perat aut psiliū. Eueniet aliqn q duobz si-
 milia petētibz diuersa dabit rīsa. diuersaqz
 dabit psilia. nō qz viciose varia sit rī sua i
 acceptōe psonaz. sed qz prudēter variat iu-
 diciū iuxta petentiū varias pditōes quas
 p̄tuoze discernit. Nō itaqz optz murmura-
 re i maiorē si nō semp exaudierit nec inui-
 dere alteri q exaudit? ē. vtz magz expedit
 gaudere qz nociū qd male. i. indiscrete pe-
 titū fuerat nō acceptū ē. r z gaudere fratri
 i hūili charitate r charitativa hūilitate. eo
 qz modū accepit q necessario indiguit.

Consideratio. xiiii.

r Eligiois maior in dispēfando de-
 bet sibi duplicē oculuz assumere.
 Unū q cōmūe sue religiois bonū
 Aliū q p̄ticulārē sui religiois p̄fectuz clare
 psideret. Rō ē. qm religio maxime p̄suaf
 i stabilitate p̄stitutiōnū suaz. sicut et om̄is
 politia in legū suaz firmitate / tāqz corpus
 vtz in soliditate nervoz. Et fere nihil plus
 aduersum ē religiois qz variatio passim
 facta in cōstitutiōibus / put heu exēplo sūt
 religioes quas de nō obfuantia seu lapsas
 nūcupam? Et ob qd aliū (rogo dicat) qz
 ex dispensatiōibz indiscretis. nūc r antea si
 ne lege. sine ordie r sine causa. saltē rōnabili-
 tam multiplicē r inaniē factis. vñ merito
 iam nō dispēfatiōes sed dissipatiōes censen-
 de sunt. Rursus ex opposito si seueritas ip-
 si? maioris nulli dispēfatiōi p̄descēderit. fit
 apud aliqs subditos gnde piculū mortis.
 aut morte corpali deterior depditio irropa-
 bilis iudicij rōis. Nō pmittere vbi occur-
 ri p̄t. nil aliū est plane qz homicidā esse. et
 pietatē religiose discipline p̄uerrere in tyrā-
 nicam feritatē. P̄pēdi ex his p̄t q̄nta sit
 necessitas apud oēm religionē qz maior sit
 circūspectus nō cec? / nō lusc? / nō monocu-
 lus / nō iprouid? . ita vt vtriqz discrimi ve-

lit / nouerit r possit opem ferre aut p se / aut
 cū aliozū (si nō sibi ipi satis cōfidat) consi-
 lio auxilio r assensu

Consideratio. xv.

r Eligiois maior si dubitet pbabili-
 ter de piculo p̄sone q̄retis auxiliū
 agit securi? cōdescēdendo interim
 ipius fragilitati qz timore relaxatiōis in or-
 die cū seueritate neget auxiliū. Poterit ita
 qz facili? fieri. p̄uisio circa rigorē ordis ser-
 uandū in eo postmodū r circa alios qz re-
 pararet ad sanitatē aut vitā talis egrot? si
 lapsus est. Cōsonat cū his piū illd cōedi-
 ctū. Delit? est d nimia pietate qz de nimia
 seueritate redargui. Quocirca due hic ad-
 uertēde in maioribz sunt pditōes nō parū
 habētes e diuerso piculi. Una ē debilitas
 corpalis. vel innata vl accidental. Altera
 est fortitudo virilis / q̄ tolerare valet facile
 gues labores. P̄ria reddit aliqn hominez
 nimis p̄passiū / qm didicit ex his q pati-
 tur cōpassiōem. Altera rō iudicās alios
 fm suas (vt aiūt) bases seu vires fit debito
 pl? rigida et austera. Un eueniet nōnun-
 qz iusto dei iudicio / vt hi tales nimis alijs
 duri incurrāt debilitatē. r si nō sp in florē-
 da iuuetute / saltē in marcida senectute / p
 quā discūt tunc alijs ocul? intueri debiliū
 necessitates qz ex ante psuerūt. r sic p̄h ef-
 ficiunt tāde / etiā inuiri. dicētes cum ap̄lo
 Nō eni audeo loqui q̄cōz eoz q p me non
 opat christ? . Eni sentētie inherēs qdā pa-
 ter senioz renuebat iuniozes f̄res alijs fra-
 tribz psidere. qz nōnūqz tñ iuniozes vti-
 lius qz nōnulli seniozū p̄esse inueniāt. Sz
 pater iste oculū direxit in id quod p̄tingit
 cōmunius.

Consideratio. xvi. 3

r Eligiois maior n̄ in sua tātūdem
 prudētia. verūetiā r mlto ampli?
 de diuina grā p ordēz sedulā postu-
 lata dz cōfidere in dispēfatiōibz exercēdis.
 Ita ei discipul? ille quē diligebat iesus lo-
 q̄tur. Quoniā vnctio ei? docet de om̄ibz.
 Nec de hoc siluit Arist. sed p̄sone ait. quia
 virtus opat certi? qz ars. Sic deniqz fiet
 vt meritis et p̄cibz hūilis r p̄h pastoris oui-
 culaz suaz necessitatibz p se p̄uideat bon?
 r summ? pastor. r ipe ver? celestis medic?
 Uide nunc an nō ita de medicis corporis
 suaserit sapiēs. Ipi inquit dñm dep̄cabūt
 pp

De religionis perfectione

ut dirigat regem eorum et sanitatem propter suam
satisfactionem eorum. Tu vero qui religioni subiectus es.
pete primum a domino instantissime consilium. non quod
dem expectas illud ab eo immediate aut per me
dium angeli quasi per miraculum tibi tradit. sed per
maiores tuum. cuius os obviare uenit tanquam
dei loquentis in eo et per eum. Sicut et hoc cre
dendum est. quod vicarius dei est. et locutoris dei
in hoc organum nisi forte peccatum ipsius consuleris
obstitit per diffidentiam. cordis fictorem. aut
alias. put nonnunquam corrigisse et corrigere pos
se clare est. Quamuis nunc itaque possit ex pro
cedis elici dissolutio quasi seroz dubiorum nihilo
minus placet descendere adhuc parum ad pec
cularia. Quoniam in moralibus praeclearos sermo
nes magis erudiunt. Et fiet restrictio ad ce
lebre scriptamque carthusien. religionem sub omni
reuerentia et timore non tam docentis fastu quam re
memorantis pio affectu. ea quae quasi in genere
promissa sunt.

Consideratio. xvii.

Religionis Carthusien. maior pars in
casu dubio secundo propositi absque ul
lo dubitationis scrupulo concedere
lautiore victum sic piculanti et petenti imo et
non petenti debet ingerere. Dum cognoscit esse
talis potissime cum possit in hac religione co
petenti seu facilius indulgere magis sine no
ta singularitatis. et absque murmurationis
occasione propter solitariam in cella refectorem.
Addat quibus unum quod fuit ut accipi responsu
per pres diffinitores in capitulo generali eius
de ordinis cuidam in quodam dum fiebat gratia gene
rali siue illa pietatis siue aliter noiet. Ego in
quit ille sentio me non indigere tali gratia. Nun
quid ergo propter pietatem teneor abstinere ab
hominum gratia et eam non accipere. At pres illi. Eri
am si tu nec primum quod de bolu seu morsu acci
pe indigeas. Nihilominus accipe gratias que
praestant reuerenter et utere cum gratiarum actione. Et
certe meo iudicio prudenter. ut sic in tali
fere singularitas vitare. humilitas fuare.
murmurque et indignatio ab alijs secluderet.

Consideratio. xviii.

Religionis carthusien. maior in ca
su tertio dubio consilium et licentiam pe
dere fas habet ut petat. praesertim in
ordinibus non necessarijs et peculiaribus. Tunc
tamen est ubi non sit dispensatio officium liget si
petit omittit. Quoniam illud tenuissimum
et faucibus orantis iterclusus sufficit. nec pot

notabiliter aut piculose suare Abundat quilibet
in sensu suo iuxta apostoli sententiam. Sunt pro
terea quae tunc vocal orationis praesertim laboriose
non studiose insunt meditationi. sed expediunt
ordem suam alacritate cum attentione primum. qua
tunc postmodum liberiores habeant alios ad
meditandum vel cum silentio orandum. Docuit non
nullos experientia sic agere consule. et suae ordi
nationis necessitate. eo quod cum vocis sono etiam sa
tis tenui. nequeant suam stabilire meditationem
put in casu primum nostri dubio quae la fit. For
tis profecto. fortis et felix videtur is cui a deo
donatum est spiritus orationis. et deuotione mentis.
deuotione inquam tali quale sentiunt in silentio
ipsi contemplantes domino suo seruire Sed raris
est valde haec gratia propter humanam infirmitatem
partim. praesertim propter nostram torporem. nec gratia
hominum gratia est ab omnibus de necessitate et sub ob
ligatione recedenda aut exigenda.

Consideratio. xix.

Religionis carthusien. maior fratres
suos habet inducere quatinus non mi
nus ei respondeant vitare de suis vitu
tibus dum interrogantur de suis vitijs et defecti
bus. Raro habet quoniam piculissime sepe sub regum
to et velamine vitium se vicia palliat. Expo
suit hinc alios imo super alios egregie ille
morum indagator. beatissimus papa Gregorius
in diuersis et pene singulis moralium suorum lo
cis. Uex in proposito satis sit exemplum de
lachrymis de quibus primum nobis obiectum dubium
inquirebat. Itaque caueas tibi quod si religio
ne praesertim sic austera sicut est de qua loquitur
mur conuersaris. a laqueo quem venatet abscondit
demones. in omni quod cogitamus. quod loqui
mur. quod agimus. Itaque laqueos ploram. la
queos loquimur. laqueos comedimus et bibimus.
laqueos nectimus in cunctis operibus nostris. Nec
sufficit de tot laqueis remedium aliud efficacius
quam ex ista dicere cum psalmista Oculi mei super
ad dominum quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos
Fuerunt locuti de lachrymarum ordinatione multum.
Et ferme nihil mentem nostram sic purgat illu
minat et serenat ut profunda propectio et lachry
marum inundatio. Uerum id quod dem si obstat
illud ne quod nimis. Fit autem nimis dum ex his
incurrit euacuatio et turbatio cerebri. dum
propterea sensus reddit impotens ad opera sibi
de necessitate faciendum incubentia. vel ex
voto. vel ex precepto vel ex superioris institu
to. Est fateor in lachrymis aliquid dulce et
mulcebre. sed procul sit haec dulcedo quae

minis amaritudinē p̄uaricatōem partu-
rit. et q̄ vulnerat suffocatq; naturā. Est igitur
abijcēda nōnūq; hec lachrymaz pro-
fusio. Et nescio si lachryme inde fluēt vbe-
ri⁹ / q; lachrymari v̄l nō licet. v̄l n̄ decet. v̄l
nō expedit. Itaq; enī q̄nq; videt. Nihilomin⁹
tū oportet vt phibeant sepe. qz necesse
saria p̄ceptoz regulariū disciplina p̄ponē-
da est lachrymis / tā extortis z mendicatis
q̄ infusis z placitis. Eadem enī est cā de
h̄mōi lachrymis / q̄ de sentimentis sp̄ualis
dulcedis z sensibili suauitate cur hec sepe
nō expedit. p̄pter p̄les respect⁹ / p̄t de h̄
alibi traditū est. Propterea prudens religi-
ose fuge q̄tum poteris / interim tales lachry-
mas. qm̄ haud dubiū latet anguis in her-
ba. Dum aut̄ oino tu⁹ fueris seu dispensa-
tōe superioris / seu diuina ordiatōe / tūc ill⁹ vte-
re. illis teinebria. illis te refice. suauissimū
tibi balneū mētis in illis frequēter instrue.
Sec⁹ v̄o vbi tu⁹ nō es. s; ordis z cōmū-
tatis. ac carcerali q̄si obfuarōe sponte qui-
dem z vtilit̄ (nisi recalcitres) mācipat⁹ cō-
pedib; charitatis et p̄fessōe tua volūtariē
facta p̄ christo astrictus.

Cōsideratio. xx.

L Eligionis carthusien. maior in ca-
su p̄mi dubij p̄positi / q̄ ad orōnes
publicas z canonicas habz cum
magno p̄dere deliberatōis attēdere q; ta-
les orōnes nō sunt (vt ita dicamus) facticie
seu volūtariē p̄ religionē carthusien. insti-
tute. sed p̄ sedem aplicā vt sedentē i ea sū-
mū pontificē / generalit̄ p̄ vniuersam xp̄ia
nam religionē ordinate. Clericū q; he ora-
tōes dicant̄ alta voce v̄l summis / publi-
ce v̄l ad partē. h̄ spectat ad ius positiuum
z p̄ns ad maioris arbitriū. Tū in hoc i
omni religioe dispensatio p̄t indulgeri q̄n-
tum religiois vigor pati p̄t. Quocirca vul-
peculā in p̄mis capi opp̄miq; uenit dū
inducit̄ in vineā dñi sub h̄ tegumēto q; do-
min⁹ p̄sar cor nō p̄ba. Pensat credite / p̄-
sar dñs verba multiplici rōe noiatim qua-
duplici. Ad sacrificiū laudis. ad exercita-
tōnem corpis. ad meritū satisfactōis. et ad
p̄stādū exēplar p̄mis z laicis. Nolo igit̄
dicat mibi religiosus aliq; / q; dñs pensat
cor nō p̄ba. cū aplus dixerit. Orabo sp̄i-
tu / vocem intelligēs fm̄ glosas. exorabo z
mente. Et Amb. i hymno. Os ligna mens
fensus vigor / p̄fessionē p̄sonet. Nolo sic p̄-

sumat solitari⁹ dū in om̄ie uenerit. vt sedi-
gnū reputet sola uentōe. vt societates seu
uentū spernat in pari exercitatōe. vt voti
sit imemor i sua p̄fessōe. vt q; at hic remu-
neratōnem trāsitoria p̄ eterna beatitudie. vt
ecclesiam dei deniq; supbe cōtemnat in sua
iustōe z p̄sonali missione. Demū si necessi-
tas put q̄nq; sit vtgere videat p̄ ualitudi-
ne corpis aut mentis. Nolo phibere. nolo
p̄tiosus esse. nolo tyrānus. nolo crudelis
toroz inueniri. Sed tū nolo etiā te tibi so-
li cōmittere. Fallit nos amor a lien⁹ in iud-
cādo. q̄nto magis igit̄ amor p̄pus. Luci-
fer inde corruū. Corruerūt inde oēs q; ope-
rant̄ iniquitatē. Expectes igit̄ volo expectes
iudiciū maioris tui. Crede iuxta formam
sancti Bernardi / sp̄ magis iudicio alieno
z maxime tui superioris q; p̄po. qm̄ ille vice
dei tibi dicet. si petitio tua liceat / si expedi-
at / si deceat / nō tū p̄ salute tua sed p̄ p̄scia
quoq; sua. necnō si p̄ frat̄ tuoz pacifica
cōmunicatōe. imo etiā p̄ generali ip̄i ordis
cōfuarōe. Et vt nō fallat̄ superior tu⁹ in p̄su-
lendo / tuū sit h̄uili pietate deū iugiter exo-
rare / vt tuas p̄ eū in cui⁹ te manib; cōmissi-
sti vias dirigat. Uetus puerbiū est a Se-
neca positū. Capus docet pugilē. Ad qd
spectat illd / q; visio / p̄treatio / z allocutō
egrotantis / docet medicū qd agere debeat
Nō alit̄ est de medico sp̄uali. Fiuunt enim
curatōes nō hoīs sicut loq̄t̄ Aristo. s; hu-
ius hoīs / quo fit vt singularia q̄ nō cadūt
sub arte / referri debēt ad iudiciū prudentis
in arte sua. Possent ista latiori deductōe
p̄duci p̄ mēbra singula. s; ep̄istolar; angu-
stia tantūde scripsisse cōtenta sit. Bene va-
le pater dñe / frater / medice charissime. Et
oremus p̄ inuicē vt saluemur. Scriptū
lugduni penultima octobris Anno dñi
nostri iesu christi. M. cccc. xxij.

Cōclusio epilogās

L Espōdere vberi⁹ q; necesse erat
conat⁹ sum q̄stiuiculis p̄ temis-
sis Huilhelme pater z frater in
xpo charissime sub duplici con-
sideratōnū denario sup religiois p̄fectōne
ac moderamine. Suadens vt lachrymis
ponat̄ mod⁹ / vt in cōgregatōe vocalib; in-
tendat̄ exercitiū / cōfuarōe vires ad hoc ip-
sum / vt insup nulla lautioris victus p̄ces-
sio desup facta repudiet. siue illa fuerit pro-
pria siue singularis / siue fuerit cōmūis seu
pp 2

De consilijs euāgelicis

vniversalis. Ut deniq; orōes in cella que sub p̄cepto p̄sertim ecclie cadunt ore offerri et p̄ferri nō omittant. nisi forte id fieret de p̄silio ⁊ licētia superioris. cū platio orētus fieri possit vtiq; tenuit et absq; piculo vt apparet gūamine. Attēto potissimū etiā q; quia nulla sit ab institutōe ⁊ nomie ecclie. aut ex regulari ordinatōe orāi ip̄e sic ore ⁊ hoc multū meret. Primū q; obedit. scdo q; oris sacrificiū reddit. tercio satisfactoriū p̄ p̄ctis ⁊ labore agit. q̄rto oculū excurrit. qd̄ facile surrepe solet in sola mentali oratōe seu meditatōe. Facit ad hec illud apostoli. psallā spū psallā et mente cū gloria ordinaria. q̄ si placeat videat.

Finit

Sequitur questio

theologica / cui⁹ titul⁹ est. Utr̄ auroꝝa manerutilās solē ediderit. In q̄ tractat̄ de cōsilijs euāgelicis ⁊ statu p̄fectōis ab eodem dño Lancell.

Q

Questio determināda. Utr̄ auroꝝa mane rubēs solē ediderit. Quia iuxta Aristot. in elenc. Omnes trāsferētes fm aliquā similitudinē trāsferunt.

An aduertēdū est q; vt longa ⁊ certa experientia cōperit medic⁹ auroꝝe imitās naturam veris t̄pati in dieb; anni vires aiales p̄fortat ⁊ p̄ficiat / p̄ eo scz q; in eo vt ip̄i tradūt humor sanguis in q̄ fm eos vita cōsistit dñatur. Et sol iste quē nob auroꝝa parit / vita est viuentiū ⁊ animatiū istorum. Adcirco alt⁹ trāsferēdo inuestigare libet in q̄ stat manet ⁊ p̄sistit vita aie nre sp̄ual. ⁊ p̄fectio vite christiane qd̄ pprie est theologice inuestigatōis ⁊ nō inutil⁹ p̄sideratiōis. Nouim⁹ itaq; vitā istī⁹ corp̄is stare ⁊ p̄sistere in vniōe vl̄ cōiunctōe ip̄i⁹ ad animam que est principū vite ⁊ act⁹ substāntialis corp̄is organici p̄sifici. Quanto igit̄ p̄iuctio ista ad corp⁹ ip̄m qd̄ actuat i format ⁊ viuificat maior est ⁊ indissolubili⁹ / tāto vtiq; vita ista corp̄al p̄fectior est. Si igit̄ p̄formiter ad ista scire ⁊ inuestigare voluerim⁹ in q̄ stat ⁊ p̄ficiat vita xp̄iana. sciem⁹ istud habito ⁊ cognito illo qd̄ sp̄m nostrz ratōnalē suo vitali et p̄fectiuo p̄ncipio qd̄ deus est / p̄fect⁹ ⁊ intim⁹ vnit ⁊ irimat ⁊ iungit in ip̄o. Etenim sicut a poetis dictū allegat apls. In q̄ viuimus mo-

uemur ⁊ sum⁹. Hinc ⁊ ip̄e dicebat. Vibi viuere chri st⁹ est. Et iterz. Vita nra abscondita est cū christo in deo. Est igit̄ cōclusio ista fundamental' hmoi. Vitale essentiale intrinsecū et p̄fectiuū formaliter p̄ncipiū vite christiane / est charitas ⁊ et mādata. Cōclusionē istam ponit in sententia sanctus doctor scda scde. q. clxxxiiij. articulo. iij. Que qd̄dem sic pbat. Primo de ip̄a charitate / qm̄ i illa stat ⁊ p̄sistit vita xp̄iana ⁊ p̄fectio ip̄ius. quod sp̄itū nostruz rationalē suo vitali et p̄fectiuo p̄ncipio ip̄i scilicet deo vnit p̄fectius vicin⁹ intimat ⁊ cōiungit. hoc supponit. illd̄ autē est charitas. quoniā q̄ manet in charitate in deo manet ⁊ de⁹ in eo. vt ait Iohes in canonicis. Iuxta quod Colossenses monet apls Super oia inqt̄ charitatē habētes que est vinculū p̄fectōis. Et. ij. ad Lhorinth. xiiij. scribit. Si habuero omnē p̄phetiā et nouerim mysteria oia ⁊ omnē scientiā. ⁊ si habuero omnē fides ita vt montes trāsferam. charitatē autē nō habeam nihil sum. Secūdo arguit ad istam partē. qm̄ vita christiana p̄sistit in v̄tutib; theologis ⁊ moralib; / inter eas autē omnib; supereminet charitas / velut p̄fectissima ⁊ aliaz p̄fectiuā. Cōfirmat / quoniā vita beata que est p̄sumata ⁊ cōpletiua stat i dilectōe ⁊ amore inter beatos. Etenim ille p̄fectius viuūt vita brā / qui deo pl⁹ adheret et intimat p̄ dilectōem et trāsformatiū amorē. Tercio ad idē. quoniā illud est vita aie nostre sp̄itūalis quod est summa / termin⁹ / finis ⁊ cōplementū toti⁹ legis et euangeli. hoc autē est charitas ait apls. Plenitudo enī legis est dilectio. Quocirca volens saluator petrū sicut p̄fectissimuz p̄ se duem et pastore instituire p̄fecti corp̄is eccliaſtic⁹ de solo amore interrogauit. Petre inquit amas me. diligis me pl⁹ his. apte volens innuere illū i omni sexu statu et ḡdu p̄fectissimū q̄ deum maxime diligit. Scdo p̄ncipaliter p̄batur cōclusio de ip̄is mādatis autoritate Iohis in canonicis. Scim⁹ inquit quoniā trāslati sum⁹ a morte ad vitam. Cur ita: causam subitūlit. qm̄ diligimus fratres. Unde chri st⁹ Matth. v. ca. postq; p̄cepta dedit de dilectōe pximi et i imicorū cōcludit. Estote igit̄ p̄fecti sic pater vester celest⁹ p̄fect⁹ est. Sic ⁊. Lu ce. x. ad legisperitos ait de amore christi et pximi. Hoc fac ⁊ viues. Loquit sepius ⁊